

1. Појам и предмет етнологије.

2. Однос природе и културе.

-Етимолошка дефиниција, по значењу речи. Етнологија као наука о народу и народима.

-Појам народа. Однос народа и човечанства у етнологији.

-Фактори који одређују одлике живота појединачних народа.

-Статички и динамички аспект проучавања народа и човечанства из угла етнологије.

-Различити називи за дисциплину која проучава исти предмет. Утицај културне традиције на угао изучавања и назив дисциплине.

-Однос етнографије, етнологије, антропологије и фолклористике.

-Однос између проучавања тзв. примитивних и првобитних народа и култура, на једној страни, и тзв. цивилизованих и савремених, на другој.

-Процес специјализације унутар основног предмета етнологије.

-Однос опште и посебних етнологија.

-Подела на различите аспекте културе унутар опште етнологије.

-Етнологија и помоћне науке.

-Култура као предмет етнологије.

-Однос природе и културе. Под светом природе се подразумева дивље и стваралаштвом непрерађено стање затеченог света човековог непосредног окружења. Од свих живих врста човек је биће ком је потребно највише времена за биолошко осамостаљивање. Међутим, такав његов биофизички склоп и положај у свету представља и позитивну могућност усавршавања себе и околног света. Док друге живе врсте настају и опстају првенствено помоћу инстинката, човек има знатно развијенији душевни склоп.

Захваљујући томе, он користи природне изворе опстанка да би себи омогућио опстанак, а истовремено оплемењује свет природе. У том процесу он комуницира са другим људима и тако развија социјалне односе и формира различите друштвене групе и организације. Резултат ових укрштених и сложених процеса је изграђивање човека самог. Због тога је тај процес еманципације човека од света природе, стваралачког преображаја природе и изграђивања односа са другима и самог себе, такође темељни проблем етнологије и антропологије.

-Култура се дели по много основа од којих су најважнија два. Један је подела на културу у општем смислу, као универзалан оквир живота људи свих простора и времена, и појединачне културе у простору и времену.

Други критеријум је аспект културе, по ком се дели на материјалну, социјалну и духовну. На основу тога је могуће изучавати различите видове човековог живота у етнологији и антропологији.

Литература:

- 1) Barjaktarović, Mirko R., 1977. *Osnovi opšte etnologije*, Beograd: Savremena administracija, str: 3-8, 21-22.
- 2) Ердељановић, Јован, „Етнологија као наука“, *Гласник Етнографског музеја у Београду*, бр. XIII/1938, Београд: Етнографски музеј, стр: 9–23.
- 3) Ердељановић, Јован, 1939. *Основе етнологије*, Београд: Издање кредитне и припомоћне задруге Професорског друштва, стр: 3.
- 4) Русић, Бранислав, 1955. *Етнографија или етнологија?*, Нови Сад: Матица српска